

Pogovor

Prepozna zgodbe različnih svetlob

V času najinega srečanja na prelepo sobotno dopoldne se je ravno začela zima. »Ko se začne zima, me to spodbudi. Veliko mi pomeni, da gremo 'na gor', ne v temo, ampak v svetlobo. Danes je res pravi čas, da se zamenja letni čas. Lepo jutro je bilo, mrzlo ...« začneva pogovor z Arnejem Hodaličem, najbolj znanim slovenskim fotoreporterjem, ki s partnerko Katjo Bidovec že skoraj pet let živi v Kranju.

KIARA MRAK

»Zelo rad pišem, mogoče raje, kot si ljudje predstavljajo,« mi zaupa Arne Hodalič. »Ogromno zgodb ni našlo prostora v knjigi Moje svetlobe, dve že čisto lektorirani smo v dogovoru z urednicama izločili, eno sem ob lastnem prigo-varjanju spremenil oziroma na novo napisal. Izbrali smo samo najzanimivejše, saj smo se morali držati zastavljenega obsega knjige, ki ima 316 strani.« Pravi, da je nemogoč izziv narediti knjigo, ki ima besedilo in fotografije. »Ali imaš monografijo, ki ima samo fotografije, in rečeš, vau, kako je lepa, ali pa samo tekst. Najbolj ogabno je tisto, ko na sredino knjige postavijo deset strani fotografij iz malo boljšega papirja,« meni. »Mi smo dali mat papir, da se da lepše brati, zato je vsaka fotografija parcialno lakirana. Vidite, kako se sveti? To ni poceni, a je videti res dobro. Dejstvo je, da knjige nisem pisal zaradi tega, da bi zaslužil, ampak da predstavitim širši javnosti svoja doživljanja z odprav po svetu, saj sem imel res srečo, da se mi je v življenju zgodilo toliko neverjetnih dogodivščin in prigod.«

Knjiga plod sodelovanja

Knjiga Moje svetlobe je nastajala v sodelovanju z urednicama Tadejo L. Zupan in Ano von Pauer, oblikovalcem Gregom Inkretom ter ob pomoči Arnejeve partnerke Katje Bidovec, s katero zadnje desetletje na fotografske poti vedno potujeta skupaj. Arne je hvaležen vsej ekipi, da mu je ob nastajanju knjige stala ob strani in ga bodrila tudi takrat, ko je morda že obupal, da bo knjigo sploh napisal. »Tu ima največ zaslug predvsem Katja, z Gregom pa tudi sodelujeva že 18 let. Jaz sem urednik fotografije pri slovenskem National Geographicu, on pa oblikovalec fotografije. Oblikuje tudi mojo serijo koledarjev, ki jo imam že nekaj let, res se 'šteka'. Kar je meni izjemno všeč pri tej knjigi, je, da jo je oblikoval, kot da bi bral članke. Veliko je mednaslovov, da se besedilo razbije, naslov je velik, da pade v oči. Vsaka zgodba ima podarek, da bralca posebej pritegne, podpisi pod slikami so zelo povedni,« razlaga sogovornik.

Indija in Jemen

Arne je na svoje prvo potovanje odšel leta 1988 v Indijo kot klasičen popotnik, fotografije, ki jih je posnel na tem popotovanju, so ga usmerile in naredile. Indija in Jemen sta deželi, ki mu ostajata najbolj pri srcu. In tudi na zalistu knjige je impozantna fotografija iz Jemna, ki ji, kot mi je povedal, sam pravi Sveto pismo. S Katjo sta bila v Jemnu le leto in pol pred začetkom vojne. »In pozno popoldan, tik pred sončnim zahodom, sva se povzpela na vzpetino z lepim razgledom na Al Hajjarah, natančneje na stopnišče, ki edino vodi do vrat te nekdanje trdnjave.« In res je nastala prečudovita fotografija.

Dih jemajoče fotografije

Dih jemajočih fotografij je polna vsa knjiga Moje svetlobe. Pretresljivih, lepih, čarobnih, polnih veselja in polnih žalosti. »Ko sem začel svojo fotografsko pot, sem bolj iskal lepe stvari in se nekaj let izogibal socialnim temam. Iskal sem svet v najlepši obliki – ali pa je tak bil in ga ni več. V nekem hipu sem se zavedel, da to ni prav, glede na to, da je to napačna slika sveta. Fotoreporterji smo pravzaprav poklicani za to, da na nek način seznanjamo ljudi tudi z drugo platjo našega sveta, in takrat sem potem prekopil na zelo socialne teme. Šel sem v balkansko vojno, med obleganjem Sarajeva sem bil tam, večkrat sem šel v Gazo, v Pakistan po potre-su, bil sem ob zidu na indijsko-bangladeški meji in fotografiral grobe kršitve človekovih pravic, v Sloveniji

pa sem pripravil foto zgodbo o bivanjskih razmerah v romskih naseljih na Dolenjskem. A pravzaprav je svet lep in grd hkrati, zato ga je treba tudi takega pokazati,« je prepričan Arne.

Dramatične in krasne

Družbenokritične in socialne zgodbe so sicer velik del Arnejevega fotografskega opusa. »A danes se ne omejujem na lepe in grde, ampak delam vse: delam krasne zgodbe in tudi tiste, ki bi jih marsikdo najraje pometel pod preprogo.« Tudi sicer iz njegovega pripovedovanja, nazorov in idej sijeta jasnost in prepričanost v to, da so njegove stopinje trdne, četudi se še večkrat podaja na neznane poti. »V življenju pa sem fotografiral tudi veliko lepih zgodb, zdajle eno veliko za ameriški National Geographic, kar si štejem za enega največjih uspehov v karieri.« Bil je prvi slovenski fotograf, ki je v ameriškem National Geographicu leta 2007 objavil zgodbo o reki Ljubljanici. Do danes je tam poleg Arneja foto zgodbo objavil le še fotograf Ciril Jazbec. »Gre za izjemno pomembno podvodno arheološko zgodbo, za katero smo že podpisali pogodbo vnaprej, kar je sicer zelo redko. Potapljanje, raziskovanje podvodne arheologije mi je sicer eno najljubših početij. Raziskujemo ladjo, ki se je v sedmem stoletju potopila blizu Mljeta. Zameli smo pred štirimi leti, predvidoma prihodnje leto bomo končali. V vsem Mediteranu so štiri ladje, ki so bile potopljene v tem obdobju, tri, ki so jih našli v Turčiji, so bile prazne, ta pa je polna

Arne Hodalič s partnerko Katjo Bidovec živi v Kranju, pred kratkim je luč sveta ugledala njegova knjiga Moje svetlobe.

/ Foto: Katja Bidovec

čudovitega tovara. Ta zgodba je res nekaj posebnega,« se navdušuje nad njemu zelo ljubim projektom zadnjih let.

Biologija ali sociologija?

»Sicer sem diplomiral iz biologije, a se tega zares nisem nikoli lotil. Zelo kmalu me je potegnilo v fotografijo in tu sem našel svoj resnični smisel,« pravi Arne. Najbolj ga zanimajo zgodbe, povezane s človeškimi usodami, in v knjigi jih je nanizal celo vrsto. Od fotografiranja izginjajočih kultur posvetu pa do druženja z nekdanim predsednikom dr. Drnovškom, opisovanja osemmesečnega jadriranja po jugovzhodni Aziji, spremljanja Eskimov na

njihovi vsakoletni migraciji s tisoči severnih jelenov, iskanja izgubljenega inkovskega zlata in še marsičesa, kar se mu je zgodilo v skoraj štiri desetletja dolgi fotoreporterski karieri.

Katja

Arne je nadvse umirjen, in zdi se, da udejanjen ter izpolnjen, ko govori o svoji partnerki Katji. »Povezala sta naju prijateljstvo in sodelovanje, spoznala sva se kot človeka in kot osebi in vide-la tudi, kakšne delovne navade imava. Zelo sva si podobna, kar je morda na prvi pogled čudno pri takšni starostni razliki. Zelo podobno razmišljava, se odločava. Včasih sva tiho deset minut, pa potem eden nekaj reče in drugi odvrne, da je ravno to mislil. In jaz rad delam stvari, ki jih ona ne mara in obratno. Zelo dobro vpliva name, kot na človeka in na moje delo,« o svoji partnerki spregovori Arne. »Oba sva deloholika, po 24 ur na dan sva skupaj. Jaz verjamem, da je težko funkcionirati v zvezi dveh, ki ob sedmih jutraj gresta vsak v svojo službo in se ob petih popoldne vrne-ta domov. Ni čudnega, da se ljudje odtujijo in se zbližajo z nekom v službi. Tam je v nekem smislu bolj čisto okolje, ni treba prati nogavic, pomivati posode, tam je vse fino, greš na kosilo, se malo pogovarjaš, pa na kak sindikalni izlet ... Ne bi sicer rad posploševal, a želim le

reči, da bi sam težko živel na tak način oziroma se sprašujem, ali se mi ne bi zgodilo točno to,« razmišlja. »Midva s Katjo pa pozajtrkujeva skupaj, greva v pisarno, zvečer se pogovoriva o dnevu, ne bi moglo biti bolje. Nekdo bi znorel, če bi moral biti skupaj 24 ur na dan. Ko gre na primer s prijateljicami za dve uri ven, pa že rečem: 'A moraš iti? Saj nisva nič skupaj.' (nasmeh) To je lepo.«

Kuhanje in glasba

V knjigi Moje svetlobe je zapisanih tudi kar nekaj Arnejevih receptov in glasbe, ki jo ima rad. »Nadvse rad kuham. Sicer vstajam in začnem delati ob 4. uri jutraj, okrog poldneva začnem kuhati, rad imam francosko kuhinjo. Ob kuhi dam malo druge misli v glavo, po kosilu se oba uleževa za pol urice, malo 'sieste', spijeva kavo in greva nazaj delat do sedmih, osmih zvečer. Pri naju skoraj ni prostih dni, to Katjo včasih moti, mene ne, sem se navadil, ona pa se včasih čisto upravičeno pritožuje, češ da bi rada imela prost konec tedna. Enkrat sva računala, da ga tri mesece nisva imela.« Kar se glasbe tiče, pa sta urednici knjige dosti-krat, ko so se dobili v Kranju, slišali, kaj Arne posluša, in predlagali, da bi bila dobra ideja, da k poslušanju te glasbe povabijo tudi bralce. »Muzika te vpelje v neko počutje, pa tudi veliko izveš o človeku, ko več, kakšna glasba mu je všeč. Veliko poslušam blues, rok, etno, včasih pa tudi slovensko glasbo, Severa Gjuri-ja, denimo, ima zame tako žameten glas.«

Rad živi v Kranju

Kranja se je v petih letih, odkar živi tu, zelo navadil. »Ljubljana me je začela zelo motiti v smislu prometa. Tri-deset let sem živel ob Križankah, ko je oče umrl, sva z mamo živela v Rožni dolini, ko je umrla ona, sem se preselil na Vič,« pove in prizna, da je vse življenje Ljubljančan, a zdaj nadvse rad živi v Kranju, saj je gorenjska prestolnica dobro povezana z Ljubljano in drugimi kraji. »Sem predavatelj na Fakulteti za družbene vede in predavanja imam večinoma v popoldanskem času. V najhujši prometni konici sem iz Kranja do fakultete v pol ure, z Viča pa sem včasih zaradi zastojev v centru potreboval tudi dve uri. Tu imamo vse na doseg hoje ali kolesa.«

Vse fotografije v knjigi so impozantne, posebej (z)bodeta v oči črno-beli na pred- in zalistu knjige, slednja je posneta v Jemnu. / Foto: Arne Hodalič